

Товт Валерій Адальбертович,

ORCID ID: 0000-0001-5421-9460

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри теорії та методики фізичної культури

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ MGSC НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

EXPEDIENCY OF USING THE MGSC METHODOLOGY IN PHYSICAL CULTURE LESSONS IN THE CONTEXT OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

В статті розглянуто важливі проблеми сучасної фізкультурної освітньої галузі України, зокрема шляхи впровадження компетентної моделі навчання, направленої на особистісний розвиток учня, його здатності до творчого використання свого фізичного і інтелектуального потенціалу. Актуальність дослідження пояснюється необхідністю обґрунтування та перевірки ефективності методики MGSC у системі шкільного фізичного виховання. Показано, що фізична культура в умовах Нової української школи є важливим фактором соціалізації особистості, формування здорового способу життя, розвитку креативних якостей та комунікативних спроможностей учнів. Однак практика проведення уроків фізичної культури демонструє наявність низки протиріч між новими освітніми реформами та загальноприйнятими підходами до організації рухової активності. Зокрема, спостерігається недостатня вмотивованість учнів до занять фізичною культурою, застосування здебільшого алгоритмічних форм навчання та обмеженість у використанні ігрових форм і елементів спорту. Вказується доцільність впровадження прогресивних педагогічних технологій, які би поєднували рухову, ігрову, спортивну та творчу активність в єдиній системі фізичного виховання закладу освіти. У цьому контексті впровадження методики MGSC виглядає перспективним напрямком модернізації системи шкільного фізичного виховання. Було встановлено, що її використання на уроках фізичної культури забезпечує комплексний розвиток фізичного, мотиваційного і творчого потенціалу учнів. Доведено, що вказана методика є більш прогресивною порівняно з загальноприйнятими підходами до шкільного фізичного виховання. Її можна легко змінювати, адаптуючи до освітнього середовища. У перспективі нові модифікації цієї методики здатні покращити фізичну підготовленість та мотиваційно-ціннісну орієнтацію учнів.

Ключові слова: рух, ігри, спорт і креативність (MGSC), уроки фізичної культури, Нова українська школа.

The article considers important problems of the modern physical education sector in Ukraine, in particular, ways to implement a competency-based model of learning aimed at developing the student's personality, their ability to creatively use their physical and intellectual potential. The relevance of the study is explained by the need to substantiate and verify the effectiveness of the MGSC methodology in the school physical education system. It is shown that physical culture in the conditions of the New Ukrainian School is an important factor in the socialization of the personality, the formation of a healthy lifestyle, the development of creative qualities and communicative abilities of students. At the same time, the practical implementation of physical culture lessons demonstrates the presence of contradictions between new educational reforms and traditional approaches to the organization of motor activity. In particular, there is a lack of motivation of students to engage in physical education, the use of mostly algorithmic forms of learning and limited use of outdoor games. The need for the introduction of progressive pedagogical technologies that would combine motor game, sports and creative activity into a single system of school physical education is indicated. In this context, the introduction of the MGSC methodology looks like a promising direction for the modernization of physical education. It was found that its use in physical education lessons ensures the comprehensive development of the physical, motivational and creative potential of students. It is proven that the methodology is better than traditional approaches to school physical education. It can be easily changed, adapting to the educational environment. In the future, new modifications can improve the physical fitness, motivation, creativity and social activity of students.

Key words: Movement, Games, Sports and Creativity (MGSC), physical culture lessons, New Ukrainian School.

Постановка проблеми. Одним з напрямів учня, його здатність до творчого використання сучасної реформи шкільної освіти в Україні свого фізичного та інтелектуального потенціалу. Реформа шкільної освіти зорієнтоване є впровадження компетентної моделі навчання, яка забезпечує розвиток особистості на формування ключових життєво важливих

компетентностей, здатності до нестандартної поведінки та творчої діяльності. У цьому контексті фізична культура в умовах Нової української школи (НУШ) розглядається не лише як засіб фізичного розвитку учнів. Вона ще виконує важливу функцію соціалізації особистості, формування здорового способу життя, розвитку креативних підходів до вирішення проблем та розвитку комунікативних спроможностей. Однак практика проведення уроків фізичної культури виявляє низку суперечностей між вимогами нових освітніх реформ та загальноприйнятими підходами до організації рухової активності. Зокрема, фіксується тенденція зростання пасивності та погіршення вмотивованості учнів до занять фізичною культурою. Спостерігається обмеженість у виборі ігрових та евристичних методів роботи та застосування здебільшого алгоритмічних форм навчання. Усе це не сприяє реалізації вимог щодо компетентнісного підходу. Також існує потреба впровадження прогресивних педагогічних технологій, які б поєднували рухову ігрову, спортивну та творчу діяльність у єдину систему шкільного фізичного виховання. У цьому сенсі впровадження методики MGSC (Рух, ігри, спорт, креативність) вбачається одним із перспективних шляхів реформування фізичного виховання. Проте, попри фактичний потенціал цієї технології, її педагогічні можливості в умовах Нової української школи залишаються ще недостатньо вивченими. Отже актуальність дослідження зумовлена необхідністю обґрунтування та експериментальної перевірки ефективності застосування методики MGSC у системі шкільного фізичного виховання в умовах НУШ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблема вдосконалення методології фізичного виховання в умовах Нової української школи активно вивчається вітчизняними та зарубіжними науковцями, які звертають увагу на необхідність впровадження новітніх методик навчання, інтеграції ігрових, спортивних і творчих форм діяльності, які вважаються дієвими інструментами формування ключових компетентностей учнів [2, с. 144; 6, с. 94]. Окремий напрям досліджень пов'язаний із вивченням ролі рухової активності та спортивних ігор у фізичному й інтелектуальному розвитку дітей. Науковці підкреслюють, що фізичні вправи та спортивні ігри є ефективним засобом розвитку фізичних здібностей. Організована рухова активність також сприяє соціалізації й когнітивному розвитку учнів. Аналогічні висновки містяться у працях,

присвячених використанню рухливих ігор, які розглядаються науковцями як важливий чинник формування рухових навичок і розвитку фізичних якостей школярів [6, с. 93; 7, с. 49].

У працях українських дослідників значну увагу приділено питанням компетентнісного підходу у підготовці вчителів до роботи в умовах освітніх реформ. Зокрема, доведено, що розвиток професійних компетентностей учителя фізичної культури є ключовою умовою реалізації ідей НУШ, а впровадження спеціальних програм підвищення кваліфікації вчителів сприяє істотному зростанню рівня їхньої готовності до інноваційної діяльності [4, с. 37; 5, с. 28]. У багатьох публікаціях підкреслюється значення ігрових методів едьютейнменту та гейміфікації у фізичному вихованні як засобу підвищення мотивації та соціальної активності дітей. Так, розроблені методики використання рухливих ігор демонструють позитивний вплив на формування соціальних компетентностей, психоемоційного клімату та поведінкових характеристик учнів. Встановлено, що впровадження інтерактивних методів й інноваційних технологій у фізичне виховання сприяє зростанню зацікавленості учнів, розвитку необхідних компетентностей та формуванню навичок командної роботи [3, с. 119; 6, с. 94]. Важливим напрямом досліджень вважається аналіз педагогічної ефективності спортивно-масових заходів і нетрадиційних форм організації рухової діяльності. Результати низки експериментів підтверджують позитивний вплив сучасних форм змагань, рухливих ігор і естафет, що сприяють покращенню спортивної підготовленості учнів і підвищенню їх мотивації до занять фізичною культурою [7, с. 48].

У деяких роботах вказується на виняткову необхідність формування у сучасного вчителя педагогічної майстерності через використання спортивних ігор та інтерактивних методів навчання, що відповідає сучасним викликам у фізкультурній освітній галузі. Водночас дослідження результатів впровадження концепції НУШ в освітній процес, демонструють виняткові можливості засобів фізичного виховання і спорту у формуванні життєво важливих компетентностей в учнів [1, с. 179].

Таким чином аналіз наукових джерел свідчить, що поєднання рухової, ігрової, спортивної та інтелектуальної діяльності має значні переваги і відповідає сучасним освітнім тенденціям. Проте більшість досліджень зосереджені на окремих елементах системи шкільного фізичного

виховання, тоді як комплексний підхід, що поєднує рухову активність, ігрову діяльність, і спорт у межах єдиної методики (MGSC), залишається недостатньо обґрунтованим у контексті Нової української школи.

Мета статті. Перевірки ефективності використання методики MGSC на уроках фізичної культури, яка поєднує творчий підхід, ігрові технології, елементи спорту та креативні форми рухової діяльності у контексті Нової української школи.

Методи дослідження. Аналіз та узагальнення інформації літературних джерел для обґрунтування актуальності та проблеми дослідження; педагогічне спостереження за організацією уроків фізичної культури з метою дослідження методів навчання; експертна оцінка показників мотивації учнів до занять руховою активністю, розвитку креативних здібностей та соціальних компетентностей; педагогічний експеримент для перевірки ефективності методики MGSC, методи математичної статистики.

Виклад основного матеріалу. З метою перевірки ефективності методики MGSC, в якій поєднуються рухова діяльність, ігри, елементи спорту та креативність на уроках фізичної культури, проведено педагогічне дослідження. Дослідження спрямоване на оцінювання її впливу на рівень фізичної підготовленості, мотивації до рухової активності, творчого ставлення до виконання рухових завдань та групової злагоженості учнів. Сутність методики полягала у створенні такого освітнього середовища, в якому фізична активність виступає не лише засобом розвитку фізичних якостей. Вона також використовується як дієвий інструмент формування рухових, соціальних й інтелектуальних компетентностей учнів.

У межах методології MGSC застосовувалися різноманітні педагогічні методи, зокрема: ігрові

методи гейміфікації та едьютейнменту для формування рухових навичок і розвитку фізичних якостей; методи колективного аналізу техніки виконання фізичних вправ і способів виправлення помилок; інтерактивні методи навчання для кращого ознайомлення з руховими завданнями; методи індивідуальних творчих завдань; групові методи роботи у складі окремих команд. Форми організації навчального процесу включали уроки фізичної культури, позаурочні заняття, спортивні заходи, фізкультхвилинок на уроках з інших предметів.

У дослідженні брали участь учні основної школи. Вік учнів коливався в межах 14–15 років. Учасники дослідження були поділені на дві групи: експериментальну (ЕГ) та контрольну (КГ). В експериментальній групі освітній процес на уроках фізичної культури та під час проведення шкільних спортивних заходів здійснювався з використанням методики MGSC, тоді як у контрольній групі уроки фізичної культури, інші форми рухової активності проводилися за програмою, яка передбачала використання загальноприйнятих методик фізичного виховання.

Аналіз результатів педагогічного експерименту засвідчив позитивну динаміку показників фізичної підготовленості учнів експериментальної групи порівняно з контрольною. Оцінювання проводилося з використанням традиційних тестів з фізичної підготовленості і нормативів їх оцінки.

Результати оцінювання фізичної підготовленості хлопців та дівчат в КГ та ЕГ представлені в таблиці 1.

Зокрема, в учнів ЕГ зафіксовано статистично вірогідне покращення показників фізичної підготовленості, а саме: швидкісних здібностей (долання відтинку дистанції 60 м);

Таблиця 1

Показники фізичної підготовленості хлопців та дівчат в КГ та ЕГ

№	Назва тесту	Стать	Результат		Вірогідність різниці P
			КГ	ЕГ	
1.	Біг на дистанцію 60 м	ч	10,4 ± 0,4	9,2 ± 0,3	< 0,05
		ж	12,0 ± 0,5	9,9 ± 0,5	< 0,05
2.	Човниковий біг 4x9 м, с	ч	12,2 ± 0,6	10,4 ± 0,5	< 0,05
		ж	12,9 ± 0,6	10,8 ± 0,6	< 0,05
3.	Біг на дистанцію 500 м, с	ч	116 ± 13	105 ± 12	< 0,05
		ж	128 ± 16	117 ± 14	< 0,05
4.	Нахил тулуба вперед	ч	5,5 ± 1,4	6,8 ± 3,2	< 0,05
		ж	9,2 ± 3,5	9,5 ± 3,2	> 0,05
5.	Згинання і розгинання рук в упорі лежачи	ч	17,8 ± 5,0	20,5 ± 5,0	< 0,05
		ж	13,2 ± 3,0	13,8 ± 2,8	> 0,05

спритності (вправа «човниковий біг 4x9 м»); витривалості (долання відтинку дистанції 500 м); гнучкості (вправа «нахил тулуба вперед»); силових якостей (вправа «згинання і розгинання рук в упорі лежачи»). У контрольній групі позитивні зміни у досліджуваних показниках мали менш виражений характер, що підтверджує більшу ефективність використаного в ЕГ підходу MGSC порівняно з традиційними методами навчання. Винятком в цих дослідженнях були результати тестування учнів жіночої статі у вправах «Нахил тулуба вперед» і «Згинання і розгинання рук в упорі лежачи», де вірогідної різниці у показниках КГ і ЕГ не було виявлено ($P > 0,05$).

Результати проведеного анкетування показали, що застосування методики MGSC, яка ґрунтується на інтеграції рухової діяльності, ігрових форм, спортивних вправ і творчому підході, сприяло суттєвому підвищенню рівня мотивації учнів до занять фізичною культурою. Так в експериментальній групі було виявлено суттєве покращення інтересу в учнів до уроків фізичної культури, формування позитивного ставлення до виконання завдань вчителя, зростання готовності до самостійної рухової активності в позаурочний час. У контрольній групі зміни у мотиваційних показниках були менш вираженими. Їх величини до і після експерименту не мали вірогідної різниці ($P > 0,05$).

Показники зростання інтересу до уроків фізичної культури в учнів КГ та ЕГ до і після експерименту представлені на рисунку 1.

Застосування методики MGSC на уроках фізичної культури також позитивно вплинуло на розвиток креативності та соціальних компетентностей учнів. Під час проведення педагогічного

спостереження було виявлено, що в експериментальній групі значно виріс показник рівня творчої активності під час виконання рухових завдань, а саме: в учнів з'явилося бажання і розвинулася здатність до модифікації рухливих ігор та програмних фізичних вправ; покращилися комунікативні навички; відбулися позитивні зміни у показниках командної взаємодії і пришвидшилися процеси формування навичок співпраці та взаємодопомоги. Особливо впливали на розвиток креативності та соціальних компетентностей рухливі ігри і естафети, які моделювали конкурентне середовище та стимулювали учнів до пошуку раціональних шляхів досягнення перемоги у межах встановлених правил. Отримані результати свідчать, що широке залучення учнів до вибору засобів фізичного виховання і творчий підхід до виконання рухових завдань на уроках фізичної культури є дієвим фактором особистісного розвитку учнів. Порівняльний аналіз результатів дослідження показав, що учні ЕГ продемонстрували кращі показники розвитку фізичних якостей, мотивації та креативності порівняно з учнями КГ.

У ході дослідження встановлено, що використання методики MGSC на уроках фізичної культури забезпечує комплексний розвиток фізичного, мотиваційного і творчого потенціалу учнів. Запропонована методика значно покращує ефективність фізкультурного освітнього процесу на протизагу загальноприйнятим методам навчання, сприяє реалізації компетентнісного підходу, закладеного в концепції Нової української школи. Методика MGSC створює реальні умови для активної участі учнів у навчальному процесі та формування стійкої мотивації до рухової активності.

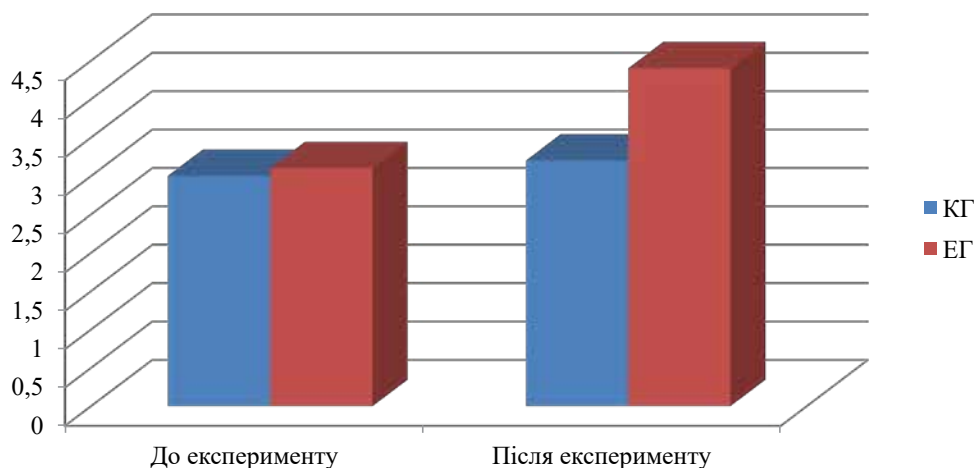

Рис. 1. Показники зростання інтересу до уроків фізичної культури в учнів КГ та ЕГ до і після експерименту

Висновки та перспективи подальших досліджень. Загалом результати педагогічного експерименту підтверджують доцільність і ефективність використання методики MGSC, яка поєднує рухову діяльність, ігрові технології, спортивні елементи та креативні форми навчання. Її впровадження у практику шкільного фізичного виховання в контексті Нової української школи позитивно впливає на фізичний

розвиток і формування особистісних якостей учнів. Доведено, що застосування методики відповідає сучасним вимогам компетентнісно орієнтованої шкільної освіти.

Методика MGSC може легко адаптуватися під потреби освітнього середовища. У перспективі її нові модифікації здатні забезпечити стаке підвищення рівня фізичної підготовленості, показників мотивації та соціальної активності учнів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Вахняк В. Фізична культура в умовах Нової української школи : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-теоретичної конференції «SCIENTIA» (Краків, 28 жовтня 2022 р.). С. 177–179.
2. Гедзюк Д. О. (2025) Сучасна практика проведення уроків фізичної культури в умовах Нової української школи. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). № 195. С. 39–44.
3. Омеляненко Т. Г. Креативність у процесі фізичного виховання школярів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2021. № 2. С. 112–119.
4. Тимошенко О. В. Теоретико-методичні засади оптимізації професійної підготовки вчителів фізичної культури у вищих навчальних закладах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00.04. Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2009. 38 с.
5. Сороколит Н. Розвиток професійних компетентностей учителів фізичної культури в умовах нової української школи. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2022. № 2 (58). С. 2–28.
6. Яковенко О. І. Роль рухливих ігор у формуванні соціальних компетентностей учнів. *Молодь і ринок*. 2020. № 6. С. 89–94.
7. Ярмолюк О. В. Ігрова діяльність як засіб підвищення мотивації учнів до занять фізичною культурою. *Молодь і ринок*. 2020. № 6. С. 45–49.

Товт В. А.

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY)

Дата першого надходження статті до видання: 29.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 18.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 16.04.2026

